

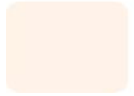
Tervise Arengu Instituut
National Institute for Health Development

ÕPPEMATERJAL LASTEAEDADELE

BROŠÜÜR LAPSEVANEMATELE

KOOLITUSED

VEEBIPÕHISED TOETAVAD MATERJALID

Tervise Arengu Instituut

- Koolieelses eas laste seksuaalkasvatus: keha, tunded ja turvalisus. Metoodiline materjal lapse seksuaalse arengu toetamiseks

- Tõlgitud ja kohandatud algsest Hollandis Rutgersis 2011 välja töötatud õppematerjalist
- Materjal tõlgiti ja kohandati eesti keelde TAI koostöös Kai Pardi, Merike Kulli (Tartu Ülikool) ja Elsbeth Reizemaga (Rutgers)
- Aprill-mai 2018 piloteerisid materjali 5 Tartu ja 5 Tallinna lasteaia õpetajat

Koolieelses eas laste seksuaalkasvatus: keha, tunded ja turvalisus

Metoodiline materjal lapse seksuaalse arengu toetamiseks

Eesmärk on toetada koolieelses eas laste eakohast arengut, sh seksuaalset arengut:

- austus iseenda ja teiste vastu
- võimekus mõista enda ja teiste inimeste tundeid, soove, seisukohti ja võimalusi
- suutlikkus käituda kehtestavalt ja turvaliselt seksuaalsusega seotud olukordades

Teemakäsitlused

Teemakäsitlused põhinevad neljal teemal, mis on tabelis toodud eri värvidega.

I Minu keha

II Tunded ja suhted

III Laste saamine

IV Enesekehtestamine

Teemakäsitlused					
Vanus 4-5 eluaastat	Kes ma olen? Kaaslastega erinevuste ja sarnasuste leidmine.	Mida ma puudutades tunnen? Esemete puudutamine ja oma tundmuste väljendamine.	Alastiolek. Isiklikud kehaosad (ujumisriiete reegel). Millal sobib olla paljas?	Kodus. Kes on sinu pereliikmed? Kas pered on kõik ühesugused?	Me oleme sõbrad. Mis teeb sõbrast sõbra ja kes on meie sõbrad?
Vanus 5-6 eluaastat	Mina olen pois ja sina oled tüdruk. Millised on erinevused ja sarnasused? Riided ja mänguasjad.	Sa meeldid mulle. Miks keegi meeldib ja kuidas seda välja näidata?	Kus elab beebi enne sündi? Rasedus ja lapse sünd.	Milline puudutus tekitab hea tunde ja milline mitte? Meeldivad ja ebameeldivad puudutused.	Kuidas öelda "ei"? Ei ütlemine ja käitumine ebameeldiva puudutuse korral.
Vanus 6-7 eluaastat	Kõik on väärt! Minu ja sõprade vahelised sarnasused ja erinevused.	Poisid ja tüdrukud. Sarnasused ja erinevused, soorollid.	Ujumisriiete reegel. Isiklikud kehaosad ja nende puudutamine.	Kes on mulle armas? Perekond, sõbrad. Mis teeb inimesest mulle armsa inimese?	Jah- ja ei-olukorrad. „Ei“ ütlemine.

- **Õppematerjal on kooskõlas Eesti koolieelse lasteasutuse riikliku õppekava eesmärkide ja õpitulemustega.**
 - Õppekava üldeesmärk on aidata kaasa lapse kehalisele, vaimsele, sotsiaalsele ja emotsionaalsele arengule, mille tulemusel kujunevad lapsel terviklik ja positiivne minapilt, ümbritseva keskkonna mõistmine, eetiline käitumine, algatusvõime, esmased tööharjumused, kehaline aktiivsus ja arusaam tervise hoidmise tähtsusest ning arenevad mängu-, õpi-, sotsiaalsed ja enesekohased oskused.
- **Õppematerjal on vastavuses Maailma Terviseorganisatsiooni Euroopa seksuaalhariduse standardite õpitulemustega vanusegrupile 0-6 aastat.**
 - Vt [Euroopa seksuaalhariduse standardid \(2015\)](#)

- Koolitused lasteaedade meeskondadele
 - Koolituse töötasime välja I kvartalis 2019
 - 1+1 päevane pilootkoolitus toimus Tartus aprill-mai 2019
- Oluline on koostöö asutuse sees ja lapsevanematega, selleks
 - Tõlkisime ja kohandasime vanematele suunatud brošüüri
 - Koostatud toetavad lühivideod laste seksuaalkasvatuse teemadel

RAKENDAMISE TOETAMINE

- Seksuaalharidus lasteaias -

<http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/lasteaias/juhendmaterjalid/seksuaaltervis>

- <https://tarkvanem.ee/seksuaalkasvatus/>

- Seksuaalharidus koolis - <http://www.terviseinfo.ee/et/tervise-edendamine/koolis/olulised-abimaterjalid/seksuaalkasvatus>

- **Aktiivset kasutamist!**
- **Jagamist kolleegide ja lapsevanemate hulgas!**